

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . . 520

Oglasi za vsak mm visine
stolpca (58 mm) . . 2 K
mali oglasi do 30 mm
stolpca (58 mm) . . 1.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/2
Telefon št. 72.

Upravišstvo:

Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 36.

Rečun kr. pošt. šek. urada
šte. 11.842.

Brezvestno gospodarstvo z zaupanim denarjem

RAZKRITJA O POSLOVANJU NARODNOSOCIJALNE BANKE. — HRANILNE VLOGE PORABLJENE ZA NSS. IN ZA PESKOVE SPEKULACIJE.

Ljubljana, 23. aprila.

Za nekaj tednov sem se po Ljubljani raznašajo govorice o velikih zlo-
rebu pri takozvanih Peskovi ban-
ki, kakor imenujejo ljudje «Jugoslo-
vanski kreditni zavod» v Ljubljani.
Pozornost je vzbudilo, ko je soc.-dem.
«Napreje» obtožil Jugoslovanski kre-
ditni zavod, da je stavil narodno - so-
cijalni stranki na razpolago fond
340.000 kron za volitve. Izvedelo se
je nadalje, da je deželna vlada z ozi-
rom na nesolidnost tega zavoda dala
digniti vse v Peskovi banki naložene
javne novce ter jih prenesla v deželno
banko. Kmalu nato je trgovsko sodi-
šče dalo izvesti pri zavodu oblastve-
no revizijo, katere rezultat se sicer ni
objavil, ki pa je imela za posledico,
da so mnogi vlagatelji pričeli dvigati
vloge. Govori se nadalje, da je trgo-
vska oblast uvedla postopanje proti go-
tovim nerealnim reklamskim trikom
Jugoslov. kreditnega zavoda. Gospod
Pesek je objavil v svojem listu in v
klerikalnem časopisu «Svarilo», v ka-
terem zatrjuje, da so vse vznemirjive
vesti izmišljene in grozi s tožbo proti
obrehovalcem. Istosčasno so se poja-
vile v «Jugoslaviji» in v «Slovencu»
nove reklamne novice, ki so povzdigo-
vale solidnost «Jugoslov. kreditnega
zavoda» in gospod Pesek je v Celju
in Ptuj ustanavljal narodno - social-
ne denarne zavode, ki so očitno zami-
šljeni kot afilijirani instituti.

Mi smo zadnje dni dobili iz krogov
čitateljev in interesentov mnogo
vprašanj, kaj je z zadevo. Dokler ni-
mo bili točno informirani, nismo ho-
teli o stvari pisati. Medtem smo se
pobirali za točne informacije, na po-
dlagi katerih ugotavljamo sledeče:

Jugoslovanski kreditni zavod je
ustanovljen leta 1919. kot zadruga.
Delež so večinoma v rokah g. Antona
Peska in njegovih sorodnikov. Načel-
stvo, odnosno upravni svet banke tv-
orijo zopet g. Pesek, odnosno njegovi
najožji prijatelji. Zavod ima v Murski
Soboti in Dolnji Lendavi podružnice.
Koncem leta 1920. je imela zadruga
6.925.322 K 20 vin. hranilnih vlog, in
sicer predvsem begunskega denarja.
Izkazana dobička je imel zavod
koncem leta 1920. 77.883 K 66 vin.

Na podlagi raznih vznemirjivih ve-
sti o stanju Jugoslovanskega kre-
ditnega zavoda, je koncem marca t. l.
trgovsko sodišče odredilo oblastveno
revizijo zadruge. Rezultati te revizije
so uničujoči.

Jugoslovanski kreditni zavod služi
kot privatna banka gospodu Pesku za
njegove spekulacije in podjetja ter
kot vzdrževalni zavod za narodno-
socialno stranko.

Njegovo poslovanje je skrajno ne-
solidno. Zaupane vloge so se porabile
za posojila, ki so deloma brez zadost-
ne varščine, zavod se je bavil s posli,
ki so čisto spekulativnega značaja in
zanj kot za zadruge absolutno nepri-
stojni; banka šteje med svoje «efek-
te» zaloge čevljev, nežgosenih av-
strijskih kron ter ima v kritje dovolje-
nih kreditov za mnoge stotisoče po-
vsem brezvredne menice, deloma pa
se celo vsako kritje pogreša. Komaj
deseti del vseh od zavoda danih poso-
jil je primerno zavarovan.

Večino vseh kreditov so porabili
člani odbora in nadzorstva Jugoslo-
vanskega kreditnega zavoda za sebe

proti vsem zadržanim načelom in pre-
pisom. Gospod Pesek si je kot načelnik
zadruga izposodil 4 milijone 436.000
kron, njegovi prijatelji v odboru so
dobili približno eden milijon, vsi ostali
zadružniki (po zakonu mora vsak, ki
hoče pri Jugoslovanskem kreditnem
zavodu posojilo, postati njegov za-
družnik) pa komaj 800.000 kron. Na-
rodno - socialni stranki je gospod Pe-
sek dal pri zadnjih volitvah v konsti-
tuanto 380.000 kron, od vlagateljev
mu zaupane denarja na razpolago.
Edino jamstvo za to posojilo tvori
menica, podpisana od 15 narodno-so-
cialnih funkcionarjev, ki skupaj nimajo
toliko vidnega premoženja, da bi brez
težav plačevali obresti!

Za sebe in svoje spekulacije je upo-
rabljaj gosp. Pesek Jugoslovanskemu
kreditnemu zavodu zaupani denar, za
katerega je kot načelnik v prvi vrsti
odgovoren, na brezvesten način.

Za svojo tiskarno si je izposodil brez
menic in zastavnih listin 2.133.703 K
59 vin.

Za pokritje deficitov svojega lista
«Jugoslavije» je porabil gosp. Pesek
dosedaj 1.692.185 K 28 vin. Kot var-
ščina služijo dohodki lista le za prvih
100.000 kron. Vse drugo je brez jam-
stva. G. Pesek je sicer enkrat ponudil
v zastavo svojo tiskarno, toda ta tis-
karna je že zastavljena za drugi dolg.
Za svoje spekulativno podjetje (pre-
mogokop pri Ormožu, katerega lastnik
je on sam, si je gosp. Pesek izposodil
pod namišljenim imenom «Premogo-
kopna družba v Ormožu» (ki ni član
zadruga), 600.000 kron — brez jam-
stva in kritja.

Zalostno - originalno je posojilo za
popravo Peskove hiše v Wolfovi ulici.
V to svrhu si je gosp. Pesek dovolil
neomejen kredit ter dosedaj izplačal
300.000 kron dolžniku, ki ga je krstil
«Stanovanjska akcija za Jugoslovanski
kreditni zavod». Tudi ta kredit je
brez vsakega kritja.

Lansko leto je gosp. Pesek, ki mu
je zadruga postala premajhna, usta-
navljaj «Jugoslovansko banko». Spe-
kulacija se ni posrečila, toda stroški
za «pripravljalna dela» so vpisani na
hrbtu Jugoslovanskega kreditnega za-
voda, v katerega knjigah niti ni na-
vedeno, kdo je dolžnik!

Mnogo stotisočev je Peskova zadruga-
banka izdala posojil ne le brez pravega
kritja, temveč celo brez sejnega sklepa
načelstva.

Da so bile vse te brezvestne manipu-
lacije mogoče, je g. Pesek dal v načel-
stvo sprejeti sklop, ki ga pooblašča, da
sam z dvema odbornikoma daje kredite
in angažira zavod s sklepi — za katere
so vsi člani načelstva odgovorni!

Tako je bilo mogoče, da je Jugoslo-
vanski kreditni zavod postal res prava
Peskova in narodnosocialna banka, ki
je zaupani denar, v prvi vrsti begunski
prihranke, porabila za vzdrževanje pri-
vatnega podjetnika in njegovih politič-
nih prijateljev!

Kakor vemo, je sodišče že obveščeno
o poraznem rezultatu pri Peskovem za-
vodu izvršene revizije. Videli bomo, kaj
ukrene oblast v varstvo vlagateljev Ju-
goslovanskega kreditnega zavoda.

Mi izjavljamo, da so zgoraj navedeni
podatki avtentični in da prevzamemo za
njih točnost in resničnost polno odgovor-
nost.

GRSKA ZMAGA.

Ana, 23. aprila. Kakor poročajo iz
Suzire, je trajala bitka pri Tulubanu
tri dni. Končala se je z grško zmago.
Bitke se je udeležilo šest turških divizij
in trije samostojni polki Grške čete so
napadle turške pod poveljstvom Izet
paše od strani ter jih premagale, dasi
je bilo Turkov petkrat več kakor Grkov.

INCIDENTI V ZADRU.

Ptuj, 23. aprila. (Izv.) Predčera je
od ml. odplul torpadni lovec «Riboty»
v smeri proti Zadru. To je povzročilo,
da so se po mestu razširili glasovi, da
je prišlo v Zadrno do težkih spopadov
med pristaši Krekičeve in D'Annun-
zijeve kandidature. Bilo je pri tej pri-
ločnosti baje več mrtvih. Potrjena
vest še ni.

BOLŠEVIKI PRIPRAVLJAJO
NOVO OFENZIVO.

Kodanj, 22. aprila. Kakor poročajo
iz Helsinkfors, so se vojaške in civil-
ne vodilne osebnosti sovjetske vlade
sestale h konferenci v Moskvi. Na tej
konferenci so razpravljali o možnosti
pomladanske ofenzive. Za to ofenzivo
so bile določene 4., 5., 9., 10. in 11. ar-
mija ter čete, ki imajo svoje garnizije
na vzhodu.

UKINJENJE MONOPOLA NA SOL.

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Danes se je
vršila v finančnem ministertvu konferen-
ca, katere so se udeležili finančni mi-
nister, generalni direktorji rudnikov, za-
stopnik monopolne uprave, trgovinski
minister in več oddelčnih šefov. Sklenjeno
je bilo, da se ne uvede državni monopol
na sol in da se stari srbski monopol na
sol ukine.

Pašić o luki Baroš

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Danes do-
poldne se je oglašala pri ministrskem
predsedniku deputacija demokratskega
kluba, v kateri so bili poslanci Wilder,
dr. Zerjav, dr. Angelinović in Kukič.
Razložili so mu: kako se postopa z na-
šim narodom v Tratu, Istri in na Goris-
kem ter mu sporočili vznemirjive vesti,
ki prihajajo iz tega ozemlja. Glede voli-
tev na Reki so izjavili, da jih Jugosla-
vija ne more nikdar priznati, ker se vrše
pod terorjem in ker se izgnani begunci

niso mogli vrniti. Deputacija je zahteva-
la točno izjavo naše vlade odnosno za-
nanjega ministrstva glede vesti, lansira-
nih z italijanske strani, po katerih bi se
naj začela nekakšna pogajanja o baroš-
ki lukl. Ministrski predsednik je izjavil,
naj se mu o vseh dogodkih, ki bi oško-
dovali Jugoslovane, takoj uradno poro-
ča, in sicer točno ter z dokazi, ter je iz-
javil, da ni govora o kakršnih novih
pogajanjih glede luke Baroš, ki pripada
po rapalski pogodbi Jugoslaviji.

Velik Trumbičev govor

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Današnja se-
ja konstituante je pričela ob 9.15 do-
poldne in se je nadaljevala generalna
debata o ustavi. Predsednik dr. Ribar je
takoj po otvoritvi ugovil, da so komu-
nistični poslanci po zadnji seji skup-
ščine rabili neparlamentarne izraze na-
pram konstituenti in predsedstvu in da
so se njihovim vzklikom pridružili tudi
na galeriji navzoči komunisti. Ker mu
je dr. Sime Marković padal v besedo,
mu je podal zapisniški ukor. Predsednik
zemljoradniškega kluba Lazić je zahtev-
val, naj se novinarju Komadiniću zopet
dovoli vstop v dvorano. Predsednik dr.
Ribar je odgovoril, da Komadinića sploh
ne pozna. Dolžnost vsakega novinarja
ki ima legitimacijo je, da pride v pre-
sedništvo, da ga predsednik pozna. Osta-
ne pri svojem sklepu.

FASISTOVSKI TEROR V NEOSVOB- JENI DOMOVINI.

Nato je ministrski predsednik Pašić
odgovoril na interpelacijo poslanca
Brandnerja glede nasilja fašistov nad
našim narodom v anektiranem ozemlju.
Dogodki so mu znani iz novin, docim
službenega obvestila še ni dobil. Čim pri-
de to poročilo, bo prijateljskim potom
naprosil italijansko vladu, naj prepreči
preganjanje našega naroda v dotičnih
krajih.

AFERA KARLA HABSBURGA.

Na interpelacijo Joce Jovanovića gle-
de povratka razkralja Karla na Madžar-
sko je Pašić odgovoril: Dne 27. marca
je prišel kralj Karel v Sombatelj in še
istega dne odpoval v Pešto, kjer se je
razgovarjal z madžarsko vlado in držav-
nim upravnikom Horthyjem. Angleški
zastopnik je kot doyen še istega dne
opozoril madžarsko vlado na sklep am-
basadorske konference v Parizu, da se
Habsburžanom ne sme dovoliti povrat-
ka na prestol. Francoski in italijanski
poslanik sta osebno intervenirala, isto-
tako tudi zastopniki naše države, Češ-
koslovaške in Rumunije. Naša vlada je
bila v tesni zvezi z Italijo, Češko in Ru-
munijo in je obenem pripravila korake,
ki so jih zahtevale prilike. Rezultat
enotne akcije je bil Karlov odhod iz
Madžarske.

Poslanec Rista Gjokić je vprašal mi-
nistra za prosveto ali se bodo ustano-
vili analfabetiski tečaji za občinske na-
čelnike v Bosni in Hercegovini. Minister
Pribičević je odgovoril, da spada to
vprašanje bolj v kak humoristični list,
kakor pa v parlament.

GOVOR BIVŠEGA ZUNANJEGA MINI-
STRA TRUMBICA.

Zbornica je nato prešla na dnevni red
in je govoril bivši zunanji minister dr.
Trumbić, ki je uvodoma izjavil, naj se
mu ne zameri, ako izrazi mnenje, da je
ustava prišla premalo pripravljena. V
dveh letih po prevratu se je delalo ma-
lo. Ravno tako tudi pred volitvami. Vse
stranke so prišle v konstituanto le s
splošnimi pogledi. Še sedaj ne vemo, kaj
je delal ustavni odbor, akoprav se pre-
sednik trudi, da bi bilo poročilo kmalu
dotiskano. (Medklici: Vsak poslanec je
imel priliko prisostvovati sejam ustav-
nega odbora). Dr. Trumbić: To ni dovolj.
V Srbiji se je vršila dolgotrajna borba
za ustavo. Odkar je prišla na vlado se-
danja slavna osvoboditeljska dinastija,
je boj prenehal. Sedaj pa je naša nalo-
ga, da ustvarimo definitivno ustavo. Še-
le potem bomo zamogli reševati druga
važna vprašanja. Pričakovalo se je, da
bo ustava z navdušenjem sprejeta, a to
nade se niso izpolnile. Atmosfera je tež-
ka in ne stori se nič, da bi se ublažila.

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Tu se mudi
deputacija ljubljanskega gledališča (gg.
Zupančič in Juvančič). Oglašila sta se
pri nekaterih poslancih in bila sprejeta
na krajši informativen razgovor pri mi-
nistru prosvete.

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Minister za
javna dela Joca Jovanović je izjavil, da

Poleg zunanje-političnih težkih prilik in
notranje razdrapanosti moramo gledati,
da odstranimo vsaj one ovire, ki jih lah-
ko odstranimo. Ne da se tajiti, da ple-
menski spor obstoja. Med Hrvati in Srbi
sicer ni razlike, obetajo pa difference
med posamezniki in generacijami in te
je treba izravnati. Vprašanje Slovencev
tu ne prihaja v poštev. Difference so naj-
večje na Hrvatskem in izvolitev 49 po-
slancev, ki nočejo v konstituanto, so naj-
boljši dokaz, da je to vprašanje jako
važno. Parlamentarna anketa, ki je usta-
novljena v svrhu preiskave o vzrokih
hrvatskih nemirov, še dosedaj ni izdala
poročila. In sedaj se pred sodiščem re-
šuje ta socialni problem, ki se kazens-
kim potom sploh ne da rešiti. (Odobra-
vanje na desni). Radićeva stranka se je
s tem, da je kandidirala, postavila na
legalno stališče. (Medklici: Oni so smat-
rali volitve samo za plebiscit za svojo
republiko). Izvolitev Radićevih 49 poslan-
cev je zaradi tega polnomočna. Prva od-
govornost pade vsekakor na Radića sa-
mega. Njegova stranka se je pregrešila
nad narodom, ki ga zastopa, ker niso
poslanci poverilnice v žepu kot privatno
lastnino. Odgovorni pa so tudi merodaj-
ni faktorji, ki bi morali skrbeti za to,
da postopanje Radićevih poslancev na
ostane brez kazni, ker so zavrgli svojo
poslansko dolžnost. (Klerikalec Barić:
Treba bi bilo torej morda nove obznane).
Konstituanta bi morala njihove mandate
uničiti. Važno je tudi vprašanje, kaj je
z narodom. Na Hrvatskem vlada ne-
dvomno nezadovoljstvo. Morda je to po-
sledica demagogije, nikakor pa demago-
gija ne more biti glavni razlog. (Klici:
Tudi pri nas Srbih je nezadovoljstvo. Mi
imamo komuniste, vi pa Radićevce. A
mi molčimo, zato ker smo Srbi). Raz-
logi nezadovoljstva leže v psihozi. Vsa-
ka pogreška uprave v Beogradu se tol-
mači kot nenaklonjenost Srbije napram
Hrvatstvu. Treba je torej gledati, da se
ne delajo vsaj korupne pogreške. Govo-
nik se pri tej priliki spominja članka
dr. Rojca v «Novi Evropi».

Po kratkem odmoru je posl. Trumbić
nadaljeval svoj govor in naglašal, da je
bila Hrvatska vedno važen faktor v zgo-
dovini ujedinjenja našega naroda. V de-
vetih stoletjih je bila dve stoletji samo-
stojna. Toda tudi pozneje je čuvala držav-
no-upravno individualnost. Zato je
treba tudi sedaj računati s Hrvatsko kot
z važnim faktorjem. (Klici: Zakaj s Hr-
vatsko in ne s Hrvati?). Hrvatska se je
prostovoljno pridružila ujedinjenju in je
prenehala biti odvojen faktor, kakor tu-
di Crna gora. V našem narodu je tako
malo takih razlik, da smo morda najho-
mogeniji narod v Evropi.

Govornik je razpravljaj nato o krfski
deklaraciji, ki se je pozneje nazvala pakt.
Dokazoval je, kako je prišlo do nje. Krfs-
ka deklaracija je bila historična mani-
festacija našega naroda. Sledila je žene-
vska deklaracija, ki je bila manifesta-
cija zajedniške države, nato pa pakt od
1. decembra, ki ni bil več samo mani-
festacija, ampak konstitutiven akt naše
države.

Ob pol 13. uri je govnik prošil pre-
sednika, da bi smel nadaljevati svoj go-
vor na prihodnji seji. Predsednik dr. Ri-
bar je zaradi tega sejo zaključil in od-
redil prihodnjo sejo za ponedeljek do-
poldne.

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Danes po-
poldne se je vršila konferenca šefov
strank odnosno parlamentarnih klubov.
Sklenili so, da se v sredo konča čitanje
ustave in se nadaljuje 9. maja. Glasova-
nje pa se vrši 12. maja.

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Minister po-
ljeprivede Pucelj je imenoval inž. Lu-
gona Turka za veterinarskega inspekto-
rja pri poverjenstvu za kmetijstvo v
Ljubljani.

Demokrati!

Napredni volilci!

Danes ob 10 uri dopoldne se
vrši v veliki dvorani Narod-
nega doma

javni volilni shod JDS

govorijo dr. Ravnihar, dr. Triller,
Franchetti in Zupan.

Novi poverjeniki v Ljubljani

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Jutri se vrš
seja ministrskega sveta, ki bo sklepala
o dopolnitvi deželne vlade za Slovenijo.
SKS. je prezentirala sledeče kandidate:
za podpredsednika g. Sancina, tajnika
SKS. v Celju, za poverjenstvo za javna
dela agronoma Jamnika v Ljubljani, za
poverjenstvo za kmetijstvo pa bivšega
poslanca Franca Demšarja.

Trgovinska pogajanja z Italijo

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Danes je bi-
la druga seja jugoslovanskih in italijan-
skih delegatov. Po dveurni debati se je
pokazalo, da želita obe delegaciji, da se
napravijo skupni koraki za ohranitev
orijentekspresa preko Italije in Jugosla-
vije in za odstranitev malenkostnih si-
kan na mejah, glede pogodbe samo pa je
bilo mnenje Jugoslovancev, da je treba
nekaj časa, da se preštudirajo podrob-
nosti. Vseled tega se bodo jutri sestali
strokovnjaki glede železnice in glede od-
stranitve ostalih prometnih ovir.

Beograd, 23. aprila. (Izv.) Danes ob
1. uri popoldne se je vršila zopet skup-
na seja jugoslovanskih in italijanskih za-
stopnikov. Stališče naše delegacije glede
trgovske pogodbe je, da se ne more spre-
jeti italijanski predlog glede pomorske-
ga obrežnega prometa in ribolova na iz-
točni obali Jadrana, izključeno je, da bi
se takšne ugodnosti in koncesije, kakor
jih žele Italijani, dovolile katerikoli dr-
žavi. Ravnotako se ni mogel sprejeti
predlog glede prosiega kretanja italian-
ske trgovine v naši državi.

Zopet napad na Edinost

Trst, 23. aprila. (Izv.) V četrtek po-
noči okoli polnoči je prihrumel pred
prostore tiskarne «Edinost» oddelek
fašistov. Štel je okoli sto ljudi. Bili
so vsi dobro oboroženi in so začeli
pred tiskarno vpiti in žvižgati. Kli-
cali so: «Doli s čevli! Smrt ščavam!»
Zivela Italija! Hoteli so tudi napasti
tiskarno, kar jim je pa izpodletelo.
Radi shoda, ki so ga imeli fašisti bli-
z tiskarne, je bila straža v večji po-
slopija močno ojačena s karabinjerji in
vojaki. Ti so proti fašistom odločno
nastopili. Ko so fašisti uvideli, da je
njihov napad ostal le brezuspešen po-
kus, so odšli prepevajoč pesem: eja,
eja, alala!

Italijanske volitve

Trst, 23. aprila. (Izv.) Nacionalistični
blok je objavil svoje kandidate. Vsi str-
keje kandidati so fašisti, in sicer: Benelli,
Giunta, Menesini, in Silvici.

Rim, 23. aprila. (Izv.) Volilno giba-
nje v Italiji je postalo zadnje dni iz-
redno živahno. Vse stranke, v prvi
vrsti blok nacionalistov, so na inten-
zivnem delu, da izidejo iz volilne bor-
be čim močnejše.

Rim, 23. aprila. (Izv.) Z ozirom na
volilni položaj, ki ne obeta socialis-
tični stranki posebnih uspehov, skli-
cuje centralno vodstvo socialistične
stranke na dan 5. maja veliko stran-
kino skupščino, ki bo zavzela defini-
tivno stališče napram tekočim dogo-
dom. Obenem s pozivom na skupščino
opozarja stranka krajevne odbore, naj
kljub vsemu vložijo kandidateke liste
predpisanege roka.

Rim, 23. aprila. (Izv.) Vest o skli-
canju velike skupščine socialistične
stranke je zbudila v vseh političnih
krogih veliko presenečenje. Z goto-
vostjo se lahko računa, da bo na skup-
ščini sprejet sklep, da se socialistična
stranka vsled nasilja fašistov volitev
vzdriži.

VOLITVE NA REKL

Bakar, 23. aprila. (Izv.) Jutri, v ne-
deljo 24. aprila se vrše volitve v redno
ustavotvorno skupščino.

Banko-kradi...

Volilni boj za občinske volitve v Ljubljani zavzema čimdalje bolj interesantno obliko. Pri deželnem predsedniku dr. Baltiču se je zglašila deputacija, obstoječa iz zastopnikov klerikalne, komunistične in narodnosocialne stranke. Tudi ponašanje socialnih demokratov ne pripušča nobenega dvoma več, da se kuje za torkove volitve in za bodoči nastop v občinskem svetu koalicijskih štirih strank, ki naj strmo-glavijo narodno-napredno občinsko zastopstvo. Ako menijo narodni socialci, da je za napredek Ljubljane najboljši sklep s klerikalci zveze, je to sicer njihova stvar, kakor je tudi alijansa socialistov, komunistov pred vsem interno vprašanje teh dveh strank Ljubljanski meščan, ki je politično najzrelejši volivec v Sloveniji naj odloči svojo usodo sam, potem naj se pa nikar ne pritožuje, ako bo v bodoče v občinskem svetu ljubljanskem komandirali komunisti, ljudje Štefotovega in ljudje Peskovega kalibra.

Značilno za volilni boj je tudi, da so klerikalci, narodni socialci in komunisti dogovorili enotno volilno taktiko proti JDS. Kot glavno volilno geslo proti demokratom so si izbrale te stranke sistematično in pavšalno očitjanje bankokratstva. Njim se pridružuje soc. dem. glasilo. Mi smo se ves čas volilnega boja sploh vzdrževali ostrije pisave. Tudi smo bili mnenja, da ni v korist narodnega gospodarstva, ako se zanaša politični boj na gospodarsko polje. Zato smo popolnoma ignorirali težke gospodarske očitke, ki jih je »Naprej« prinašal proti narodnim socialcem. Volilni boj opozicijskih strank pa se je zadnja dva dni razvil v take oblike, da je nam nemogoče še naprej mirno služiti za nakovalo gospodov opozicijskega. Dolžni smo časti svoje stranke, ugled naših volilcev, da iznesemo v silobranu in v samoobrambo nekaj dejstev, ki morajo mahoma razčistiti po brezvestnih hujšakih ustvarjeno politično situacijo.

Za pametnega človeka bankokratstvo z mestnim občinskim svetom nima veliko zveze. Celotno ni bilo na škodo, če ne na korist mestni občini ljubljanski, da je bil dosedanj župan dr. Ivan Tavčar predsednik Kreditne banke. Radi bi pa poznali junaka, ki bi se drznil dosedanjemu županu, ali pa občinskemu svetu očitati tudi le senco gospodarskega nepoštenja, bankokratskega ali pa nebankokratskega. Poštenost demokratskega občinskega zastopstva je izven vsakega dvoma tako zvišena in po štridesetih letih vladanja na magistratu tako utrjena, da je ni v stanu premakniti noben komunist, noben klerikalec in noben narodni socialist!

Ni pa izključeno, da računa opozicija na gospodarsko eksploatacijo mestne občine ljubljanske. Za tako domnevo bi nam moglo služiti v dokaz doslej zadržanje teh strank na gospodarskem polju. Klerikalci vpeljejo sedaj že na usta dr. Korošca kako socialna je njihova stranka, kaka sovražnica velekapitala je. Ustanovili pa so Gospodarsko banko, ki kot velbanka nadkriljuje v brezvestni špekulaciji vse »nekatoliške« zavoje. Dokler so bili klerikalci na vladi, so po tej banki krepko izkoriščali položaj v gospodarske namene svoje stranke. Sedaj bi očitvidno radi iste delali pri mestni občini. — Socialisti snujejo Zadržno banko, še ponorej so v svojih gospodarskih organizacijah intenzivno »delovali«. Volitve v konstituanto so v ostalem pokazale, da socialnim

demokratom niti delavstvo več ne zaupa. V parlamentu tvori njihova stranka le majhno brezpomembno frakcijo.

O komunistih ne bomo izgubljali veliko besedi. Njim ljubljanski meščan še lastnega stanovanja ne bi mogel zaupati, kaj da bi jim zaupal še mestno upravo. Kot kuriozum navajamo, da očita demokratom bankokratstvo tudi SKS, katero je baš s tega stališča prav dobro okrcal vodja zemljoradnikov Avramovič.

Naravnost smelo čelo, prav predrzno čelo pa ima narodno-socialna stranka. Na drugem mestu prinašamo poročilo o dogodkih pri narodno-socialni banki, Peskovem »Kreditnem zavodu«. Tako koruptne, ničine zlo-upotrebe zadržišstva za lastni žep, ne pozna zgodovina slovenskega zadržišstva. Konkurz Glavne posojilnice, ki je bil najžalostnejši pojav na našem zadržišnem polju, je še lep napram Peskovemu zavodu. Glavna posojilnica je zabredla v konkurz, ker je nesrečno spekulirala. Zločin-skega izkoriščanja vlog in vlagatelj-lev niti sodna obravnava ni mogla v posebno veliki meri dognati. Peskov Kreditni zavod je banka, katere upravni svet tvori Pesek in njegova »lahta«. Kreditni zavod je organiziran v obliki zadrže, toda ta zadruga služi skoraj izključno gospodu Pesku, da z njo špekulira na račun — vlagateljev. Že samo dejstvo, da je imel Kreditni zavod konec 1920. vlog 6 milijonov 925.322 kron 30 vin, od katerih si je sam »gospod Pesek« izposodil za sebe, odnosno svoja razna podjetja 4 milijone 456.104 kron 23 vin, govori dovolj. Se bolj jasen postane položaj, ako se vidi v kake špekulacije je Pesek porabljal denar. Z ozirom na to, da je Pesek od NSS predstavljen za župana ali podžupansko mesto v Ljubljani, je jasno, da je on stebel narodno-socialne ideje in stranke. Primorani smo bili iznesti Peskovo korupcijo, ker se z njo razkriva v bengalični luči vsa solidnost tkzv. narodnega socializma na Slovenskem. Potrebno je to bilo tudi zaradi tega, ker je morda še čas, da se rešijo vsi oni, ki bi lahko pozneje postali žrtve Peskove brezvestnosti. Molčali bi o stvari tudi v škodo lastne stranke, ako bi bila opravičena nada, da se da Pesku pomagati in njegov Kreditni zavod sanirati. Danes pa je žalilob položaj tak, da je edinole radikalna operacija na mestu. Peskova zadruga je rak-rana na našem zadržištvu. Tudi pri raku zaleže samo v začetnem štadiju boleznih operacija, pozneje je vse prepozno in vse izgubljeno. Žal nam je, da pišemo o tej stvari baš pred volitvami. Hoteli smo zadevo razčistiti šele po volitvah. Toda gospod Pesek nas je dan na dan izzival in se postavljaj s svojo »Jugoslavijo« v pozo velepoštenjaka, ki z visokega moralnega stolca sodi — druge. Njegovi kandidati so dan za dnevom ponavljali svoja obrekovanja proti demokratom, govorili o korupciji in o fondih — v zavesti, da je baš njihova stranka vzela skoraj pol milijona begunskega denarja iz Peskove banke, proti menici, na kateri je podpisanih 15 ljudi brez imetja!

Z njimi udarjajo v zboru voditelji in listi ostalih opozicijskih strank, ki sicer obdajajo vsak svojo banko kakor trden zid, ki imajo za nositelje list Ogrine in ki se gnetejo okoli Oblačilnic in Nakupovalnih zadrug — ter trkajo na prsi: »Glejte nas, poštenjake!«

Demokrati smo meščanska stran-ka. Nikdar nismo tajili, da hočemo

brani zdravno gospodarsko organizacijo našega naroda. Daleč smo pa od tiste demagoške brezvestnosti, kateri je obstoj močnih gospodarskih in denarnih zavodov — korupcija in bankokratstvo. Ne samo v interesu svoje časti, temveč tudi da čuvamo

solidnost našega gospodarskega in političnega življenja smo primorani, da razkrinkamo ljudi, ki pod krinko narodnega socializma izkoriščajo ljudsko nepoučenost in varajo naivno javnost

Prepovedano slovensko bogoslužje v Trstu

Tržaški škof Bartolomassi, katerega je še pred par dnevi vzel v zaščito ljubljanski »Slovenec«, ga zagovarjal in predstavljal kot prijatelja slovenskih duhovnikov, je prepovedal v cerkvi starega sv. Antona v Trstu slovensko službo božjo, slovensko pridigo in petje, ki se je vršilo že dolgo desetletij v ti cerkvi. Tržaški italijanski župniki so imeli v škofiji zadnje dni dolga posvetovanja in posledica teh konferenc je bila prepoved škofijskega ordinariata. Kot vzrok tega nasilja navaja ordinarijat, da so se tržaški Italijani, ki so hodili v to cerkev pritoževali proti slovenskemu bogoslužju.

Slovenski duhovnik, bivši kaplan pri Sv. Antonu v Trstu, ki piše v »Edinosti« o ti prepovedi, izjavlja, da je ta utemeljitev čisto navadna laž, ker odkar se je vršilo v ti cerkvi slovensko bogoslužje, se še nikdar nihče ni pritožil. akoravno je bila vedno cerkev polna vernikov, med katerimi je bilo mnogo Nemcev in Italijanov, ki jim je slovensko petje ugajalo.

Prepoved slovenskega bogoslužja v cerkvi Sv. Antona je akt nasilja, ki ga je izvršil v svojem fašističnem sovraštvu do Slovencev tržaški ordinarijat s škofom Bartolomassijem na čelu. Ta prepoved je dokaz, da stoji, kot smo že neštetokrat poudarjali katoliška cerkevna uprava v neodrešeni domovini pod komando Fascia!

Tržaški škof ni zganil prsta, ko so fašisti preganjali hrvaškega župnika iz Lovane, ko so s silo odvedli župnike iz Filipana, Zminja, Vodnjana na Sv. Nedelje in Kanfanara, trža-

ški škof Bartolomassi se ni zganil, ko so fašisti tako podlo napadali njegovega sobrata goriškega škofa Sedeja. »vedal pa je takoj slovensko bogoslužje, ko se mu je pritožil fascio proti slovenskemu bogoslužju v Trstu!

Tega škofa zagovarja glasilo SLS. Tega škofa brani »Slovenec«, kateremu pošteni jugoslovanski duhovniki v neodrešeni domovini izrekajo v odprtem pismu svoje nezaupanje!

Samo sreča je, da naš narod v neodrešeni domovini nima duhovnikov Lampetove, Jegličeve in Koroščeve šole, da je tamošnjemu zavednemu duhovništvu narod nad vse!

In le tak pošten in pravičen slovenski duhovnik je mogel napisati v »Edinosti« na naslov tržaškega škofa sledeče stavke: »Je li Vaše ravnanje po naukih Jezusovih, ki je zavovedal učiti vse narode? Ste li Vi sploh še katoliški duhovniki, ako se zaradi vere bojite morda napadov kakih neodgovornih mladih prenape-težev? Le izgovarjajte naš jezik in našo vero n ljudstvo iz vaših cerkev; mi jugoslovanski duhovniki bomo že znali voditi naše dobro ljudstvo tako, da bo lahko častilo Boga v svojem lepodonečnem jeziku. Gospodom na ordinariatu pa naj bo ta klic v dno srca užitljivega duhovnika resen in svarilen opomin, naj se ne igrajo z ognjem! Le naj molčijo in svetohlin-sko zavirajo oči, ko se izganjajo in pretenajo slovenski duhovniki in redovniki, ko se naš jezik in naše ljudstvo izganjajo iz cerkev! Nekega dne se bo to predramilo, a tedaj bo prekasno. Kedor seje veter, žanje vihar! —

Politične beležke

+ Volilni shodi JDS v kolizejskem okraju, ki so se vršili pretekli teden pri Strglecu in pri Novem mestu na Gosposvetski cesti ter pri »Portuni« na Vodovodni cesti, so bili zelo dobro obiskani. Govorili so dr. Ravnihar, prof. Breznik, žel. rev. Dežman, ravn. Jug. nadučitelj Judenič, dr. Fetič in drugi.

+ Demokratiški shodi pri »Mraku«. Narodnosocialistična »Jugoslavija« je videla na tem shodu samo 12 navzočih. Ugotavljamo, da je bila zborovalna dvorana nabito polna, pred-soba popolnoma zasedena, mnogo občinstva pa je odhajalo, ker ni našlo več prostora. Radi pa verjame-mo, da poročevalec Peskovega lista ravno tako slabo šteje na naših shodih naše pristaše kot šteje slabo g. Pesek številke v svojih bankarskih poslih.

+ Volilni shod socialnih demo-kratov, ki se je vršil sinoči v Mestnem domu: je bil jako buren. Dvorano so zasedli po večini komunisti. Nositelj soc. dem. liste Kocmur je skušal rešiti situacijo na ta način, da je delal bolj-sevikom globoke poklone in rotli »so-cijaliste vseh struj«, da se naj stanejo v enotno fronto proti meščanstvu. Pa ni nič pomagalo. Takoj za Kocmurjem so zahtevali komunisti besedo za svo-je govornika Fabjančiča. Soc. demo-

krati so ugovarjali, češ, da morajo go-voriti njihovi kandidati in da naj so komunisti oglašijo »v debati«. Nastal je silen hrup. Socialdemokrati so oči-tali komunistom, da kršijo delavsko solidarnost, češ motile delavske shode, meščanske pa puščate pri miru. Komunisti so izjavljali, da bodo jutri v nedeljo obiskali tudi narod. socialiste in klerikalce, ki se hvalijo, da so pro-letarci in da bodo tudi demokratom povedali svoje mnenje. V tem prepiru je komunist Fabjančič stopil na oder in si izsilil besedo. V svojem govoru je razvil črno-rdečo zastavo boljšo-vizma in dokazoval, da bo Ljubljana srečna le tedaj, kadar bo v takih ru-kah kakor Petrograd ali Moskva. Ru-dod si je privoščil socialne demokrate kot najbolj koruptno stranko, ki je izdala v konstituenti in v celem svo-jem delu glavna svoja načela. Očitaj je socialnim demokratom Antona Kristana, smešil njihovo republikan-stvo in jih proglasil za izdajalce. Sprav-il se je tudi na druge stranke. Ko je Fabjančič končal je pozval svoje pri-staše, da z njim odidejo, češ smo že opravili. V dvorani je ostalo le še ma-lo ljudi, pred katerimi se je potem g. Kocmur otepal komunističnim očit-kov, zlasti glede dela v konstituenti češ mi socialni demokrati smo le ma-la frakcija 11 poslancev, komunistov pa je 58 in tudi niso dosegli republike. Shod se je mirno končal.

+ Občni zbor JDS na Vrhniki se vrši v nedeljo dne 24. aprila ob treh popoldne v prostorih gostilne »Man-tua«. Spored običajen. Na zboru poro-ča dr. Albert Kramer.

+ Prijave volilnih shodov. Policijsko ravnanje nas obvešča: Vo-lilne shode za občinske volitve je treba v zmislu navedbe osrednje vlade z dne 20. aprila 1919., Uradni list št. 98, naznaniti. Izjema, objavl-jena v Uradnem listu z dne 12. ok-tobra 1920., št. 117/368, je veljala sa-mo za volitve v ustavotvorno skup-ščino.

+ Izjava članov »Društva državlji-uslužbencev«. Naprošeni smo, da po-pravno večerajšjo izjavo v toliko, da predsednik društva ni g. Anton Zorko, temveč g. Karol Zorko, sluga pri grad-benem ravnanstvu. Več protestov, ki smo jih prejeli od posameznih skup-in državnih uslužbencev proti zlorabi predsedniškega mesta s strani g. Zorka, smo morali zaradi nedostatka prostora odložiti.

+ Vera in cerkev. Pod tem naslo-vom je dne 21. t. m. dunajski »Arbei-ter-Zeitung« napisala v avdnuiku par stavkov, ki imajo voljavo tudi za naše razmere. »Vsakokrat, ko se bližajo vo-litve, se izpremenijo neštivilne cerk-veve prižnice v govorniške tribune za klerikalno stranko. Verniki, ki so prišli v cerkev, da bi služili za svoje ne-beške koristi, čujejo in vidijo tam naj-ravnostnejša sredstva volilne dema-gogije, s katero jih potiska gospoda v svojo materialno politiko. Ta način špekulacije žanje posebno pri ženskah in pri ljudstvu na deželi velike uspe-he. Klerikalci se ob takih prilikah spravljajo nad svoje nasprotnike z brezobzirnimi sredstvi, slikajo jih kot ljudi brez idealov, kot materialiste, ki se vdajajo samo čutnim užitkom in mislijo le na požrešnost, pijančevanje in prešuštvo. Pri tem pa gromovniki pozabljajo, da je vera nekaj čisto dru-gacega nego cerkev, da pojm vere s poj-mom cerkve ni istoveten. — V Nemški Avstriji je torej do pike tako ka-kor pri nas, izvemši slučaj, da čitajo klerikalci vsakemu napredno misleče-mu človeku še bankokratstvo. Res, skrajni čas je že bil, da se naši kleri-kalci ukrotijo s kancelarparagrafom!

+ Rimska konferenca. Iz Rima po-ročajo dne 22. t. m.: V krogih udele-žencev konference nasledstvenih dr-žav se govori, da bo posebni ošek ta teden končal redakcijo načrta splošne konvencije. Drugi teden bo najbrže plenarna seja konference. Člani odposlanstev nasledstvenih dr-žav so zelo rezervirani v svojih iz-javajih, vendar pa so prepričani o veliki važnosti raznih problemov za splošnost in potrebo dogovora med državami, ki so izšle iz prejšnje av-stro-ogrskje monarhije.

+ Zveza narodov in vprašanje re-paracij. Eksekutivni komite zveze narodov je na koncu posvetovanja o reparacijskem vprašanju sprejel na-stopno resolucijo: Komite vztraja pri svojem stališču, ki ga je izrazil tudi angleški ministrski predsednik dne 7. marca, da bi bilo bolje, da se vprašanje reparacij po Nemčiji reši z do-govorom, kakor pa z akcijo, ki hoče s silo doseči izvedbo zaveznih za-htev. Komite gleda z nezadovoljstvom možnost nadaljne vojaške akcije na ruhrskem ozemlju in zahteva, naj reši vprašanje, koliko mora Nemčija pla-čati, razsodišče v zmislu predlogov, naj določi mednarodno razsodišče ce-lokupno vsoto nemške vojne odškod-nine. To mednarodno razsodišče bi imenovala zveza narodov in bi bili v njem tudi gospodarski izvedenci.

+ Četrty kongres vseh strokovnih organizacij v Rusiji se bo vršil dne 4. maja t. l. v Moskvi.

Hugh Conway:

Iz teme v luč

Roman.

Če bi postala radovedna, naj bi ji povedali, da jo je neki bližnji sorodnik, ki je potoval po tujini, izročil Priscili v varstvo, kjer je imela ostati toliko časa, dokler se ne povrne. Vendar ji ne bi smeli omenjati o njenem pravem razmerju kot moja žena, razen če bi se ji vrnil spomin na poslednje mesece. Zdaj sem celo v resnici dvomil, ali je ona moja postavna žena — ali ne bi ona, če bi hotela, utegnila razveljaviti poroko, češ, da ni bila pri pravi pameti, ko se je izvršila. Ko pa bi se povrnil s vojeva potovanja — ako bi bilo vse prav in v redu, kakor se mbil prepričati, da mo-ra biti, bi pa bilo treba pričeti vse zopet prav od početka.

Prepričal sem se, da Pavlina ni z nobeno besedo omenila strašnega dejanja, ki ga je bila priča pred tremi leti, odkar jo je popustil amrzičica. Bal sem se, da ne bi potem, ko bi okrevala, bila prva njena misel, da bi nagnila koga, da prebrska celo zadevo. Iz teža se je dalo predvideti, kaj

bo mogoče naredila. Macari je zapustil Angleško drugi dan po-tem, ko sem ga bil obdolžil zlo-čina, kakor sem bil izvedel. Ceneri je bil nedosegljiv. Nadejal sem se, da bodo mogli Pavlino pregovoriti, da ostane mirna do moje vrnitve in naročil sem Pri-scili za slučaj, da bi se domislila zločina, ki so ga izvršile njej po-znane osebe, da ji pove, da se vrši vse, da dobe krivci zasluženo kazni. Zanašal sem se, da se bo pri svoji običajni poslušnosti zadovoljila s to, komaj pravilno trditvijo.

Priscila mi je imela dopisovati — v Petrograd, Moskvo in druge kraje, kjer sem se moral pri pri-hodu in odhodu ustaviti. Dal sem ji že naslovljene pisemske ovoje iz Petrograda pa sem ji namera-val poslati navodila glede časa, kdaj naj bi oddajala svoja poro-čila. Tako je bilo storjeno in pri-pravljeno vse, kar mi je moglo priti na misel.

Vse, samo eno ne. Drugo jutro sem moral odriniti na pot. Moj potni list je primerno podpisan, moji kovčki naloženi — vse je pripravljeno. Enkrat, samo enkrat za trenutek jo moram videti.

predno ležem k počitku — mor-da oo poslednjič vidim. Spala je mirno — Priscila mi je povedala. Še enkrat moram pogledati tisti lepi obraz, da bom mogel nositi s seboj njegovo natančno sliko ti-soče in tisoče milj daleč.

Spelzil sem se gor in stopil v sobo. Stal sem poleg posteile in s solznimi očmi zrl na svojo že-no — in vendar ne ženo. Zdel sem si kakor zločinec, oskrunje-valet, tako malo pravice sem imel biti v tej sobi. Bledi čisti obraz ji je ležal na blazini — za-me najlepši obraz na celem sve-tu. Nedrja so se ji dvigala in pa-dala ob rahlem redovitem diha-nju. Lepa in bela kakor angelj je bila videti in ko sem tako zrl na-njo, sem prisegel, da me nobena človeška beseda ne prigovori, da bi dvomil nad njeno nedolžnostjo. In vendar sem bil namenjen v Sibirijo!

Cel svet bi bil dal za to, da bi pritisnil ustnice na njeno! Da bi jo mogel zbuditi s poljubom, da bi videl dvigati se tiste dolge črne očesne vešice, in v njenih očeh ljubezen do mene. Nisem se mogel premagati, da je nebi narahlo poljubil na sence, prav tam, kjer so mehki gosti lasje

pričeli rasti. Zganila se je v spanju, očesne vešice so vztrepetale in po-begnili sem kakor človek, ki so ga našli pri začetku zločina.

Drugi dan sem bil stotine milj daleč in duh mi je bil resnejši. Ako bi doznal, ko bi dospel do Cenerija, če bi kdaj sploh dospel, da Macari ni lagal, da so me ukani, prema-mili, porabili kot orodje, bom vsaj imel okrutno tolažbo maščevanja. Mogel bi si pasti oči na bedi člove-ka, ki me je prevaril ter me uporabil za svoje namene. Videl bi ga živeti bedno življenje v verigah in ponižanju. Videl bi ga sužnja, ki bi ga tepli in slabo ravnali z njim. In da bi to bilo edino plačilo, ki bi ga do-bil, moje dolgo potovanje bi bilo za-dostno poplačano. Ako se vpošteva vse, kar se je bilo dogodilo, in moje sedanje bridkosti in strah, potem to moje nekrščansko duševno stanje morebiti ni bilo nič nenavadnega za navadnega Adamovega sina.

Slednjič Petrograd! Pismo, ki ga nosim seboj, in pismo, ki so ga tu-kaj o moji zadevi že prejeli, mi za-gotavljata milostno sprejem pri od-ličnem zastopniku njegovega veli-čanstva v ruski prestolici. Mojo prošnjo poslušajo pozorno; ne zavrnejo jo kot prezirljivo, kot smešno. Pra-

vijo mi, da se kaj takega še ni dogo-dilo, vendar ne rabijo besedi, da je nemogoče da se dovoli. So težave, velike težave: pri vsem tem, kar pa so mi ji posli popolnoma domače narave, brez vsake politične tenden-ce, in ker imajo pisma čaroben pod-pis osebe, ki se ji poslanik željno po-kori, mi ne odgovore, da so težkoče nepremagljive. Samo čakati moram več dni, morda tednov, vendar sem lahko prepričan, da se bo vse stori-lo, kar se le storiti da. V trenutku je majhna razprtija med obema vlada-ma, ali vsaj časniki tako pišejo. Včasih se to pokaže s tem, da za-vrnejo prošnje, ki so vse bolj nedolž-ne kot je moja. Pa, bomo videli. —

Mejtem pa: kdo je ujetnik in kje je?

Oj, Tega mi ni mogoče povedati. Vem samo to, da je doktor in da mu je ime Ceneri, da je Lah — apostelj svobode — rodoljub — zarotnik. Nisem bil tako nespametn, da bi si domišljjal, da so ga sodili in obso-dili pod menj znanim imenom. Bil sem mnenja, da je ono napačno, iz-mišljeno.

(Dalje prihodnjič.)

VSI NA DELO, DA REŠIMO BRATE!

* **Dr. Kukovec na inspekcijem potovanju.** Minister za socialno politiko dr. Kukovec namerava ob pravo-slavnih velikonočnih praznikih revidirati vse zavode socialne politike v Vojvodini, pozneje pa tudi one v južni Srbiji.

* **Izpremembe v državni službi.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je pravnega praktika dr. Maksa Peterlina v Ljubljani imenovalo za avskultanta. — Premišljena sta: Martin Zelenko, okrajni tajnik pri okrajnem glavarstvu v Ptuj, k okrajnemu glavarstvu v Celju; Janko Gombač, kanclist pri okrajnem glavarstvu v Celju, k okrajnemu glavarstvu v Ptuj.

* **Nemška divjaštva na Koroškem.** Iz Tinj se nam poroča: Najemnik na humberskem gradu v Tinjah, Slovenec Anton Krewalder silno trpi pod nemškimi nasilstvom. Trikrat so ga Nemci že napadli in hudo pretepli. Prvič so ga od Heimatsdiensta najeti zločinci napadli na Ruštatu pri Velikovu ter mu ukradli ves denar. Potem so ga v bližini Raka v občini Važenberk napadli in pretepli. Pred gotovo smrtjo ga je rešil Hinkov sin Fran Vernus, ki je prišel slučajno mimo. Pri tej pri-liki so tudi poškodovali Krewalderjevega konja in ranili hčerko, ki se je vozila z očetom. Tretjič pa je bil na-paden v Tinjah in na glavi težko ra-njen. Se sedaj čuti posledice pretepa.

— Od druge strani se nam poroča iz Tinj: Življenje za Slovence v Tinjah postaja od dne do dne bolj nezno-sno. Ne samo da trpijo vsled psovania od strani Nemcev, tudi pretepi Slovencev so na dnevnem redu. Tako je n. pr. krojačeva žena Černutova iz Tinj v prodajalni Pauš napadla. Jožefo N. stanujočo v kaplaniji v Tinjah, jo vr-gla na tla, jo suvala z nogami in vle-ka za lase. Jožefo N. je morala po-begniti. Pri Hafnerju so pobili vse šipe. Ker je vzel posestnik Janez Šušec, p. d. Ukež v Brankovci otroke Pavla Miglarja, kateremu so Heimats-dienstlerji že požgali dve posesti, k sebi, mu zločinci grozijo, da bodo tudi njegovo hišo zapalili. Je poprej vedno naznanjajo posameznim, kjer potem res gori. Temu je tudi vzrok, da so Slovenci in občini Vuženberk na bodo udeležili občinskih volitev, ker se vsak boji požiga po Heimatsdienstu.

* **Iz Notranjske nam poročajo:** Fašisti v Postojni so zadnje čase raz-predli silno teroristično agitacijo za volitve. Naše ljudstvo je napram vsem izzivam mirno. Fašisti gro-zje z nasilji. Vlada je vpoklicala pred meseci odpušteni zadnji letnik pod orožje v svrhu vzdrževanja reda in miru za časa volitev v parlament. Tudi na Notranjsko pošljejo močne vojaške oddelke. Fašisti bodo imeli nalogo, razbijati volišča. — Na ovadbo fašistov je civilni komisari-jat zaprl za pol leta trgovca za-vednega trgovca K., ker so pri njem našli »Jugoslovanski abecednik«. Da-lje so suspendirali učiteljsko gđcno. Burnik, ki je imela tudi ta abeced-nik. Njena koleginja in šolski vodi-telj pa sta dobila zaradi tega abe-cednika ukor. Fašisti so pa te dni razbili tudi napis italijanske zdra-vnika Bagliona, ker je bil dvojezičen. Hkratu so zdravnika pretepli, ker se ni hotel ukloniti njihovega teroru. Fašisti hodijo v večjih grupah po vaseh in trgajo kmetom razne do-mače slike, ki jih dobe po hišah.

* **Kako se v Julijki Benečiji postopaj s slovenskim učiteljstvom.** Učitelj-stvo voloskega okraja v Istri je bilo od oblasti z okrožnico obveščeno, da se vse učiteljsko osebje, ki ni v službi potrjeno, s 15. septembrom t. l. odpu-sti iz službe. Svobodno jim je, vložiti prošnjo za novo nameščenje, toda opo-zarjajo se takoj, da s tem še ne pridobijo pravice, ostati v službi od 15. septembra dalje, razen če je prošnja uslišana. Ker je bilo med vojno in v času premirja definitivno nameščenje učiteljskih moči ustavljeno, zadene ta na-redba približno 90 odstotkov učitelj-stva jugoslovanske narodnosti, ki je samo provizorično nameščeno.

* **Zaključni odmevi.** Nepodpisan go-pod se vzbuja v »Jugoslaviji«. Njegove vaje pa dokazujejo le, da sploh ni spo-boben za stvarno polemiko, ker pobija takšne argumente našega podlistka o operi, ki jih sploh ni v članku, proti kate-remu suče svitli meč svojega uma. — V »Narepu« pravil g. dr. A. K., da ga ni sram, če je privaten pogovor porabil za neupravičen in lažniv napad na poslan-ce v Beogradu. — Po Ljubljani hodijo tisti brezdelneži ki so zbirali klakerje za gledališke kravale, z debelimi gorja-čami in hočejo ljudi, ki jih smatrajo za nasprotnike, »fiksirati«. Pri tem izgle-dajo, kakor glasoviti Maks Lindner. Za-bavno!

* **Zlobno podtikanje.** Današnja »Ju-goslavija« poroča, da so delavci našli ob Ljubljani v papir zavite odrezane človeške noge, ki jih je vrzel tja »kak breztakten medicinale«. Z ozirom na to podtikanje nam pošilja dekanat medi-cinske fakultete dopis, v katerem ob-žaluje, da se objavljajo v listih vesti, ki vzbujajo mržnjo proti vseučiliškim zavodom ter konstatira, da stopala, ki

so jih našli delavci, sploh niso človeš-ka. Dekanat zaključuje: V zaščito časti našega dijaštva moramo povdar-jati, da je pieteta in takt ljubljanskih medicincev zadostna garancija za to, da se kaj takega, kar se jim imputira, nikoli ne bo dogodilo.

* **Dvorni vagoni kralja Petra,** ki so bili pokradeni po nemških okupacijskih oblastvih, so se sedaj našli. Eden se je našel v Bolgariji; služil je za stan generalu Žekovu. Ostalih sedem vago-nov pa je v raznih mestih Nemčije in so vsi v zelo slabem stanju.

* **Zdravilišče Bled.** Uradni list de-želne vlade za Slovenijo objavlja v št. 43 narečbo poverjenjstva za javna dela o zdraviliškem redu za zdraviliš-šče Bled. Vsak tujec, ki v dobi od 1. maja do 30. septembra prebiva v zdra-viliškem okraju nad tri dni, mora pla-čati zdraviliško takso in v času, ko igra zdraviliška godba, tudi godbeno takso. Zdraviliške takse so ali dnevni ali sezonski zneski. Dnevni se pobirajo pri bivanju nad tri dni do štirih ted-nov; zdraviliška in godbena taksa zna-ša po en dinar za osebo in dan. Sezonski zneski se pobirajo pri bivanju nad štiri tedne; vsaka taksa znaša po 30 dinarjev za osebo. Zdraviliško in god-beno takso plača pri rodbinah rodbin-ski gospodar v popolnem znesku, vsak drugi rodbinski član pa samo polovi-čno. Dan prihoda se šteje za popoln dan.

* **Železničarske čepice.** Minister sa-obračaja, Janković, je izdal nalog, da morajo železničarji v 15 dneh imeti vsi nove službene kape. Av-strijske in madžarske so strogo pre-povedane. Ve postaje morajo imeti tudi napis v cirilici, mejne postaje pa še francoske napise.

* **Za ljubljanske mestne reveže** so darovali namesto venca na krsto umrlemu finančnemu svetniku Fran-cu Zajcu: Ljudska posojilnica v Ljubljani 1000 kron in poverjenik v Ljubljani 1000 kron in poverjenik inžen-jer Anton Kinar 250 kron.

* **Umrla je v Ljubljani gospa** Pavla Ark, soproga višjega kontrolorja v ministrstvu saobračaja. N. v m. p.!

* **Učiteljske litjske okraja zboruje** 30. aprila ob 10. uri v Litiji. Na dnevnem redu bodo dele učiteljske izven šole po nasvetih podanih na sestanku »Društva slovenskih učiteljev«. Tovarišice pridite polnoštevilno, ker si hočemo delo takoj razdeliti!

* **Krvavi spopadi med delavci in fašisti na Reki.** V sredo zvečer je bil na Reki pri spopadu med delavci in fašisti ubit vodja fašistov Ponti. V četrtek popoldne je pri razdeljevanju plakatov prišlo do ponovnega spo-pada med pristaniškimi delavci in fašisti, pri čemur sta bila ubita dva de-lavca, štirje pa težko ranjeni. Fašisti so delavce napadli z bombami in re-volverji. Delavcem so prišli nebevalci na pomoč. Italijanska zastava na Dantejevem trgu je bila odstranjena ter izobešana rdeča in reška zastava.

* **Rudarska šola in dijaški dom** v Celju. Splošna organizacija vojnih invalidov za Slovenijo nam piše: Pod tem naslovom sta priobčila ru-darski svetnik g. Baebler in gimna-zijski ravnatelj g. Jeršinovič članek, v katerem razpravljata o vprašanju rudarske šole in dijaškega doma v Celju tako, da bi se naj dijaški dom nastanil v bivšo šemalno vojašnico, katera je namenjena za invalidski dom. V pojasnilo pa objavljamo vsem onim čitateljem, ki bi se ukvarjali z rešitvijo glede poslopja za dijaški dom toliko, da je šemalna vojašnica že prodana. Kupilo jo je poverjeni-štvo za socialno skrb v Ljubljani in v pojasnilu, ki je namenjen vsem učiteljskim in invalidskim domom v Celju rešeno. Končno prosimo g. ravnatelja, da v bodoče ne žali invali-dov s takimi nasveti, kakor n. pr., da snada invalidi v hiralnice, in v svarilo pred takimi nasveti naj se zamisli, da bi bil tudi on lahko vojni invalid brez rok in nog, in kot tak siromak bi si gotovo ne želel izhi-rati v kaki hiralnici!

* **Mariborski klerikali** so imeli v petek v Narodnem domu shod, ki se ga je udeležilo več kakor polovica pristašev drugih strank, ki so na iz-vajanja dr. Leskovarja, Zebota in ravnatelja dr. Jerovška ponovno vi-harno reagirali. Govorniki so v svo-jih govorih snubili Nemce in zabav-ljali čez Srbe, ki so jim očitali po-sebno verski fanatizem. Priznanja niso želi.

* **Sprememba posesti v Mariboru.** Ka-varno »Balkan« v Mariboru je kupil last-nike hiše Serec ter je bo vodil Alojzij Ivančič, dosedaj plačilni natakav kavar-ne Zvezda v Ljubljani.

* **Demonstracija pri pogrebu.** Te dni se je vršil v Mariboru pogreb so-pruge železniškega uslužbenca Erne-ška. Akoprav je Erneškova rodbina slovenskega rodu, so francišani kljub temu opravljali molitve v nemškem je-ziku. To je sorodnike pokojnice tak-razburilo, da so na nemške molitve o-stentativno odgovarjali slovenski in demonstrirali tudi proti franciškanom.

* **Aretacija nevarnega komunistič-nega agenta.** Dodatno k naši toza-

devni včerajšnji notici se nam poroča, da je aretiranec Fric Markus prišel do naše meje peš, iz Fale pa so je oi-peljal z vlakom v Maribor, kjer je imel pred muzejskim poslopjem sestank z nekim mariborskim komunistom gle-de razdelitve protidržavnih, hujskajo-čih letakov, ki jih je prinesel s seboj iz Gradca.

* **Usoda pijanca.** Dne 22. t. m. ob 10 dopoldne se je vsled stradanja v Kopališki ulici v Mariboru zgrudil onemogel na tla 56letni cunjar Alojzij Kotnik, brez stanovanja. Svoječasno je bil orožniški stražmojster, a so ga kot alkoholičnega odpustili in se potem popcplnoma propadel.

Prosveča

— **Carmen.** O časn, ko se razvija v naši javnosti resna in neresna diskusija o naši operi, je prišla na oder »Carmen«, ki tvori povsod splendido točko opernega repertoarja. Bizetova glasba in španska romantika imata svoje privlačne sile, in nudita mnogo za sluh in pogled. Zato imajo dirigent in orkester, pevci in igralci mnogo prilike, da pokažejo svoje zmožnosti, pa tudi scenerija in režija. — »Carmen« že več let nismo videli na našem odru, tudi nam je v prejšnjih letih manjkalo marsikaj, da bi jo oprizorili v popolni celoti. Letos so bili za to dani vsi pogoji. Naslovno vlogo je pela go-spodinja Thierryjeva, ki je v tej vlogi mogla razviti svojo pevsko in igral-sko umetnost. Njena »Carmen«, bi se mogla primerjati svetovnim interpretkam te vloge. Istotako je don Jose našel v Drvoti svojega mojstra. Gđcna. Zilkova je nežno podala svojo Micaelo. Vse vloge so bile zasede-ne z našimi prvimi oper-nimi silami, zato je predstava najlepše uspeła. Obištevajo je živahno aplavdira-lo. Gledališč je bilo nabito polno. Ome-nimo naj krasno novo scenerijo in ko-stume. Oder je bil poln in je treba po-hvaliti zbor in režijo; zlasti so bile sce-ne dobro grupirane. Natančnejši kritiki bodo morda imeli kakke pomisleke — le-pega umetniškega uspeha ne bodo mogli zanikati in pri tem pride seveda vprašanje, ali ima pri tem dirigent, ki je bil tu tudi režiser kaj zasluge ali ne. Misli-mo, da je »Carmen« pokazala, da stoji naša opera na visoki stopnji. Veselilo nas bo, če jo naši glasbeniki povzdigne-jo še višje. »Carmen« je deseti »nirala marsikatero ostro besedo zadnjih dni.

— **Iz gledališke pisarne.** Za včeraj na-povedani ruski umetniški večer je mor-al vsled nenadno nastalih zaprek od-pasti, kar je bilo objavljeno po dnevnih lepakih. a slučajno se je opustilo to objaviti potom dnevnega časopisa.

— **Koncert jugoslovanskega komor-nega kvarteta v Celju** se vrši nepre-klikno v ponedeljek, 25. t. m. V Na-rodnom domu.

— **O knjigi Rosandičevih reprodukcij** (glej včerajšnji referat g. S. S.) smo zasle-dili tudi v zadnjem »Merkerju« zelo sim-patičen referat znamenitega umetniškega kritika Ottona Stoessla.

Zasluženo plačilo hrušiškega Korbarja

Za časa ranjke Avstrije je ošabno žu-panoval in paševal v Hrušici pod Sušter-šičevim in Lampetovim varstvom Kor-bar in se ponosno trkal na prsi, češ da njemu se ne more ničesar zgoditi. Po raz-služi Avstrije ga je vlada posadila z nje-mu tako priljubljenega županskega stol-ca. Pri predaji županiških poslov je iz-ročil Korbar geretu občinski račun samo za eno leto, glede računov za dru-ga leta pa je zjavil, da jih nima, ker jih je veter odnesel in so jih kosoši raz-brskale. Gerent mu je kmalu dokazal zelo čudne manipulacije z občinskimi denarjem, s katerimi bi treba seznaniti še državno pravništvo, in je Korbar že plačal občini par tisočakov, K. 10.822.90 pa še do danes ni plačal kljub pravo-močni razsodbi. Na vlic temu je bil Kor-bar tako predrzen, da je sedaj zopet poskušal priti na županski stolček. Se-stavil je z nekaterimi svojimi privrženci »katoliško« kandidatno listo in se po-stavil isti na čelo. Ljudje so se seveda začudeno spraševali, in bili npravnost razburjeni. kako more tak človek kan-diirati v občinski svet, ko vendar občin-ski volilni red natančno določa, da ne more biti voljen, kdor je v zamudi s položitvijo občinskih računov in kdor ni plačal obdani, kar mu nalaga pravo-močna razsodba. Sedaj je deželna vlada odredila, da se mora Korbar črtati iz kandidatne liste, ker je gospodaril z ob-čino preveč na korist svojega žepa. Ka-kor strela je zadela ta vest Korbarja in njegove zaplečnike, ljudstvo pa je po-mirjeno in pravi, da je končno pod Ju-goslavijo prišla do veljave pravica, ka-teroto so iskali zaman pod Avstrijo. Korbarju je spaval po vodi up, da se povrnejo prejšnji časi, klerikalna stran-ka pa je za eno prozalično zgodbo bo-gatejša.

Takih Korbarjev je po klerikalnih kandidatskih listah vse polno. Ljud-stvo, kateremu se pri pogledu na te li-ste vzbujajo najzlastnejši spomini na komaj polpreteklo dobo klerikalne gro-zlovlade in korupcije zlasti v vojnem času bo že poskrbelo, da bodo njihova imena — izbrisana.

Gospodarstvo

— **Stanje naše setve.** Vsled izdatnega deževja zadnjih dni se je stanje naše set-ve znatno izboljšalo. Med dežjem pome-nani sneg je preje koristil kakor škodo-val, hati se je bilo edino jasnih noči in jutranjega mraza, ki bi pokončal že vzbr-stelo sadje. Mraza pa ni bilo. Po podatkih meteorološkega zavoda v Zagrebu zna-šajo količine padavin v času od 16. do 19. tega meseca v Cerknici 189 mm, Kar-lovcu 54 mm, Lepoglavi 70 mm, Ljublja-ni 105 mm, Zagrebu 47 mm, Vel. Kikindi 14 mm, Brodu na Savi 8 mm, Sarajevu 14 mm, Mostaru 59 mm. Čim bolj proti vzhodu tem manj dežja je bilo, vendar je na najvzhodnejši meji naše države, v Kikindi padlo 14 mm, kar zadostuje, da se setev od dolgotrajne suše opomore. Ker pomladansko deževje pač še ni za-ključeno, smo danes lahko že izven strahu pred četveno katastrofo in pre-hranbenimi krizami v državi sami. Prvi poganki setve se doslej edino vsled suše niso mogli tako razviti, kakor bi se mo-rali pri preobilici pomladanske solčne toplote razviti. Navzlic relativni suši pa so one rastline, ki imajo kolikortoliko globlje korenine, lepo razvite, čez sadje, ki je nekatero že nad vse bujno odceve-telo krmila, sadje pa tudi trta kažejo dobro. Dosedanja izvanredna suša je tr-ti samo koristila in če ne bo posebnih mrazov po deževju in drugih nezgod se obeta našemu vinogradniku bogata trga-telj. Za koruzo, ki se bo sedaj začela se-jati, so setvene okoliščine prav ugodne. Zdi se, da je vsled pomanjkanja vlage trpela doslej edino rdeča detelja, ker je njeno seme poginilo, potem pa vsled su-še ovenelo. Mnogi bodo morali vsled te-ga sejati kako drugo vrsto detelje. Travniki so se znatno popravili, zaradi tega se ni bati pomanjkanja sena. V splošnem nam je deževje zadnjih dni ohranilo mnoge milijone narodnega premoženja. Pričakovati je padanje cen tako razli-čnih vrst žita kakor žitnih proizvodov.

— **Kobilice v Črni gor.** Kmetijsko mi-nistrstvo nabavilo je veliko množino na-fe ni drugega materiala ter delegiralo v Črno goro strokovnjaka profesorja Ra-nojeviča, da prične borbo proti kobili-cam, ki tamkaj v ogromnih množinah pustijo polja.

— **Nove telefonske pristojbine.** Dne 1. maja stopijo v veljavo nove telefo-nske pristojbine. Pri glavnih postajah se plačujejo naslednje takse: v krajih, kjer je nad 500 abonentov a) hoteli, banke in hranilnice 2.500 dinarjev, b) restavraci-je, kavarne, trgovine, agencije, gledali-šča, bioskopi 2.000 dinarjev, c) delavni-ce, skladišča, podjetja, lekarne in penzi-onizirani 1.500 dinarjev, d) zdravniki, ki izvršujejo privatno prakso, 1000 dinar-jev, redakcije časopisov 800 dinarjev, f) privatna stanovanja, državni in av-tonomni uradi, književna društva, gasilna društva 500 dinarjev, h) državni uradni-ki in narodni poslanci, ki se ne bavijo s posebnim poklicem, 400 dinarjev, i) hu-manitarna društva, ki delujejo brez do-bička, 200 dinarjev. V krajih, kjer je manj kakor 500 abonentov, za abonente pod a) 2.000 dinarjev, b) 1.500 dinarjev, c) 1.200 dinarjev, d) 1.000 dinarjev, e) 800 dinarjev, f) 500 dinarjev, g) 400 di-narjev, h) 300 dinarjev in za one pod i) 150 dinarjev. Za vsako paralelno po-stajo se plača ravno toliko kakor za glavno, a za vsak paralelni aparat 120 dinarjev, za signalni zvonec kot abo-nement 100 dinarjev; za instalacijo tele-fona za vsakega abonenta 800 dinarjev, a za instalacijo paralelnega aparata in signalnega zvonca 120 dinarjev. Takse za Interurbani razgovor treh minut so na-slednje: V prvi coni (do 100 kilometrov) 3 dinarje, v drugi coni (od 100 do 200 kilometrov) 5 dinarjev, v tretji coni (od 200 do 400 kilometrov) 7 dinarjev, v čet-rti coni (nad 400 kilometrov) pa 8 di-narjev. Za vse privatne razgovore v ča-su od sobote 20. ure do ponedeljka 8. ure se pača trojna pristojbina. Za tele-fonski klic se plača 3 dinarje.

— **Obrtni oddelek mestnega magi-strata** bo v torek dne 26. t. m. za stranke zaprt, ker bo uradništvo zaposleno pri volilnih komisijah in se bo dan vpora-bil za snaženje uradnih prostorov.

— **Licenciranje bikov plemenjakov.** V smislu zakona o povzdigi reje goveje ži-vine naj vsi živinorejci v mestnem oko-lišču ljubljanskem svoje bika, ki jih na-meravajo vporabljeni za plemenitev tu-jih krav in telic, pišemno ali ustno na-znanjajo mestnemu magistratu (gospo-darski oddelek) do 3. maja 1921. Pisme-na naznanila morajo obsegati ime, pri-mek in bivališče bikovega posestnika, popis in pasmo naznanjenega bika ter napoved, če je bil bik že licenciran (datum in št. dopustnega lista). Vse te mestnemu magistratu naznanjene bika bo potem 12. maja 1921 ob 9. uri dopol-dne prignati pred licenčno komisijo v mestno klavnico (Živinski sejem), kjer se bo po omenjeni komisiji dolo-čila visokost nagrade in pogoji, pod ka-terimi se razdeli nagrada za pripoznane najboljše licencirane bika.

— **Razpisana dela.** Razpisana so z razglasom št. 1291 v 38. številki Urad-nega lista tesarska in kleparska dela pri stikalnici elektrarne pri Žirovnici. Potrebna pojasnila daje odd. IV. b gra-dbene direkcije in gradbeno vodstvo v Žirovnici. Ponudna obravnava se vrši dne 25. t. m. ob 11. uri pri gradbeni di-rekciji v Ljubljani.

— **Tovarna za klobuke v škofji Loki.**

Ministrstvo za trgovino in industrijo je odobrilo ustanovitev podjetja »Škofj« v Škofji Loki. Glavnica znaša pet milijo-nov kron in je razdeljena na 12.500 del-nic po 400 K nominala. Ustanovitelji podjetja so: Ljubljanska kreditna ban-ka, Zadruga gospodarska banka in to-varnar Cerar v Stobu pri Domžalah.

— **Mariborski sejem.** Na svinjski se-jem, ki se je vršil 22. t. m. v Mariboru, je bilo prignanih 82 prešičev in 3 kore. Cene so bile sledeče: plemenski prešiči kilogram žive teže 28—30, polpitane svinje za klanje kilogram 30, mladi 6—8 tednov stari prešiči 280—400, jesenski 500—900 K komad. Kupčija je bila jako živahna in se je prodalo skoro vse blago.

— **Neresnične vesti o 10dinarskih fal-zifikatih.** Zagrebška vlada je izdala raz-glas, da so vse vesti, da bi bili v pro-metu 10dinarski falzifikati, popolnoma neresnične. Dosedaj se ni pojavil se no-ben 10dinarski falzifikat.

— **Izločanje državnih prihodov.** V mesecu marcu se je v našem državnem gospodarstvu prvič pripetilo, da je viš-i-na državnih dohodkov dosegla izdatke istega meseca. Po državnem budžetu je bilo predvideno dohodkov od trošarine 135 milijonov din. V zadnjih 10 mesecih je bilo plačano trošarine 126 milijonov dinarjev več, kakor je bilo proračunano. Kar se tiče prihodov iz taks, navaja pro-račun prihodov 58 milijonov, dosedaj pa se je že vplačalo na ta naslov 112 mi-lijonov dinarjev. Ta suficit so prinesle takse od bioskopov, gledališč, prošnji in pritožb. Za tekoče (1921 do 1922) bud-žetno leto predvideva proračun prihodov od trošarine in taks 430 milijonov din. kar kaže, da pokriva direkcija posrednih davkov deseti del budžetnih izdatkov.

— **Cene lesnim izdelkom.** Hrastova de-bla I. razred 1800 do 2800 K, II. razred 800 do 1200 K, fina hrastova roba 3000 do 4000 K, hrastove deske do 50 mm 3000 do 4500 K, bukovi hlodi I. razred 450 do 600 K, javorovi hlodi I. razred 1000 do 2000 K, vse za kubik, brzojavni drogi, hrast, 125 do 180 K, hrastovi pra-gi normalni 160 do 200 K za komad, o-glje za vagon 15.000 do 17.000 K.

— **Nove podružnice »Narodne banke«.** »Narodna banka« odpira na novo filijal-ke v Beogradu in na Sušaku in bo s tem dvema imela vsega skupaj devet filijalk, dva afiliirana zavoda in deset agen-cij in zastopstev (zadnjih posebno v juž-ni Ameriki).

— **Novo sumsko podjetje.** V Zagrebu se je ustanovilo veliko sumsko podjetje z glavnico 30 milijonov kron. Ustano-vitelj sta Prva hrvatska štedionja in pa Milan Prpič. Glavnica je že vsa vplača-na. Za poslovnega ravnatelja je bil imenovan Vladimir Premru.

— **Zveza Osijek-Beograd.** Od 15. t. m. naprej so na progi Osijek-Beograd v pro-metu direktni vozovi I. in II. razreda, ki imajo zvezo na Vinkovce. Voznje pa so le poskušne in bodo ustavljene, ako bi se ne rentirale.

— **Tvornica eternita v Zemunu,** ki jo bila dosedaj v tujih rokah, se bo nacio-nalizirala. Nacionalizacijo izvrše domači trgovci in finančniki. Podjetje se bo ob-nem povečalo, da bo moglo svoje izdel-ke tudi izvažati.

Borza 23. aprila

Zagreb. Efektiva in valutna borza radi sobote ni poslovala. Tudi blagovna bor-za ni bila živahna. Pšenica franko Srem 1000, koruza Zagreb 440 — 455, koruza donavska postaja 430 oves Zagreb 420 — 430, oves Postnja 600, moka za kr-mo franko Zagreb 400, ječmena kaša franko Zagreb 1050, mast franko Suboti-ca brez sodov 9950.

Beograd. Valute: dolar 35.10 — 35.20, funti 136 — 137, franki 256 — 257, lire 165 — 167, leji 53 — 53.50, levi 42.50 — 43.75, marke 53 — 53.50, češke krone 47.50 — 48, avstrijske krone 5.40 — 5.60, napoleoni 118 — 119. Devize: London 140 — 141, Pariz 260 — 262, Zeneva 617 — 623, Praga 48.10 — 48.30, Dunaj 5.30 — 5.40, Berlin 53 — 53.25, Milan 168 — 169.

Praga. Valute: Berlin 112.25 — 113.75, Zürich 128.50 — 128.65, Milan 346 — 348, Pariz 538.50 — 541.50, Lon-don 291.50 — 293.50, Beograd 207.50 — 209.50, Bukarešta 113.25 — 114.75, So-fija 87.50 — 88.50, Dunaj 1067.5 — 1167.50, Varšava 8.37 — 9.37, Zagreb 51.87 — 53.87, Budimpešta 27.60 — 28.60. Devi-ze: marke 112.25 — 113.75, Švica 1278.50 — 1281.50, Italija 343 — 345, Francija 535.50 — 538.50, Anglija 280.50 — 291.50, dolar 72.50 — 73.50, Jugoslavija 198.50 — 200.50, Rumunija 113.25 — 114.75, Bolgarska 83.75 — 84.75, Poljska 8.37 — 9.37.

Berlin. Italija 309.65 — 310.35, Lon-don 261.20 — 261.80, Newyork 66.68 — 66.82, Pariz 485.50 — 486.50, Švica 1153.80 — 1156.20, Dunaj 16.73 — 16.77, Praga 89.60 — 89.80, Budimpešta 24.505 — 24.655.

Zürich. Berlin 8.65, Newyork 5.77, London 22.70, Pariz 42.10, Milan 27.—, Praga 7.80, Budimpešta 2.175, Zagreb 4.05, Bukarešta 8.90, Varšava 0.69, Du-naj 1.50.

Konzorcij »Jutra«.

Lastnik in izdajatelj

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Zlatorog

Kdor ne veruje, naj se prepriča, da je

717 10-1

„ZLATOROG-MILO“

po svoji kakovosti izdatno in v pralni zmožnosti nedosegljivo.

Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. Bros v Mariboru, za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 7.

Zlatorog

702 Samestojen knjigovodja 5-3

rešiti tudi korespondence in stroje, znanje srboslovenske prednosti, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme dober stenograf in strojeopisec.

Ponudbe z navedbo plače in dosedanje službe na: Ljubljana, poštni predal 163.

Imam v zalogi 698 3-1
prima domačo svinjsko mast
kako tudi prekajeno slanino in trebušno meso (Kaiserfleisch). Razpošiljam po najnižjih dnevni cenah. Jos. Primo, mesar in prekajevalec, Ljubljana.

Ure, zlatino in srebrnino
161 kupite najceneje pri trdnici 52-32
Ivan Pahiž, Ljubljana, Stari trg 20.

Nova dvokolesa, različne pnevmatike, sivalnisti in vsakovrstni deli po ceni pri Batjelu, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, sivalni stroji itd. v popravilo. Mehanična delavnica Karlovska cesta št. 4. 273 12-11

Svilarstvo ure, zlatino in srebrnino
nudi strokovni urar F. Korošec, Sv. Florijana ulica 31. Vsako popravilo se izvrši vestno z garancijo. Staro zlato in srebro se vzame v zameno. 227 52-31

Najstarejša pleskarska in ličarska delavnica
IVAN BRICELJ, Dunajska cesta 16, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerni. 65 52-33

Gostilničarji, pozor!
Vsi ugodnega nakupa ponudimo iz naše kleti v Brezicah pristna, dobra

vina
iz tukajšnjih goric Bizeljsko, Sromlje, Pišce itd., rdeče po K 15- do K 16- in belo po K 16- do K 18- franko Brezice. V slučaju potrebe posodimo sode proti kavciji. 677 3-2

„FLOBUS“, trgovska dr. z o. z. Brezice ob Savi.

Posestvo
stanovanjsko hišo (6 do 10 sob), gospodarskim poslopjem, vrtom, 30 do 40 orolov zemlje (gozd, vinog., travn.) blizu farne cerkve, najraje na Dolenjskem, R. 85 se kupi. 708 3-2

Ponudbe pod „R 85“ na Anonč. zavod DRAGO BESELIJAK, Ljubljana.

Za javno skladišče in spedijsko podjetje
se išče 718 2-1

zmožen vodja.
Ponudbe na:

Gremij trgovcev, Celje.

JULIO MEINL
D. D.

KAVA ČAJ KAKAO
712 3-1

Centrala: ZAGREB.
ZAGREB: Duga ulica 6.
LJUBLJANA: Aleksandrova c. 1.
MARIBOR: Gosposka ulica 7.
PEČUH: Kraljevska ulica 19.

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka. 634 5

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

G. F. Jurasek
glasbenik glasovirjev v Ljubljani
Wolfova ulica 12.

izvršujem ugaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specialno strokovno, točno in ceno. 435 52-28

Knjigovodja ali knjigovodkinja
z večletno prakso, vešč vseh pisarniških del, se takoj sprejme. Plača, event. cela oskrba v hiši po dogovoru. Istotam se sprejme izurjena stenografinja in strojeopisna, koja ima že kaj pisarniške prakse ter skladiščnik.

Pismene ponudbe z navedbo zahtev pod „JZL“ na Anončno ekspedicojo Al. Matelič, Ljubljana. 722 2-1

Polnogumijasti obroči: za tovarna avtomobila
Pnevmatiko za kolesa in avtomobile
Kolesa
Avtomobili najceneje 585 4
J. GOREC, Ljubljana
Gosposvetska cesta 14.

Kupi se še dobro ohranjena malna tehnična, ki potegne do 50 kilogramov.

Notar v Črnomlju
išče izvežbanega sollicitatorja.

Plača po dogovoru. Vstop takoj. Prednost imajo telovadni vaditelji in pevci. Ponudbe naj se naslovijo dir. ktno, opremljene z izpričevali. 705 5-4

TRIGLAV
sladne kavo kavine konserve s sladkorjem kavine konserve brez sladkorja marmelado 660 13-2

nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini
Delniška družba „Triglav“
tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.
Kupuje tudi tozadavne sirovino.

Z najmodernejšim orodjem in stroji (Drehbänke, Fräsmaschinen etc.), kompletno opremljena
mehanična delavnica
se skupno ali deljeno prodaja.
Cenjene ponudbe pod „Stroji“ na anončni zavod „Vedež“, Maribor, Slovenska ulica 6. 718

Mašilec za vreče
dobro ohranjen, se želi kupiti. Ponudbe 719 3-1
Honigovemu parnemu valjčnemu mlinu
Havas & Forgács v Topoli (Bačka).

OBVESTILO.
Slavnemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem z današnjim dnem otvoril
podružnico na Karlovski cesti šte. 30.
Svoje cenjene odjemalce bom solidno in točno postregel ter prodajal vse blago po najnižjih cenah.
Priporočam se za obilen poset ter beležim 721
z odličnim spoštovanjem
Oroslav Čertalič, Ljubljana,
trgovina z mešanimi blagom, Sv. Petra cesta št. 33.

GRİČAR & MEJAČ
Ljubljana, Prešernova ulica šte. 9.
Največja zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.
Blago za obleke in plašče.
Obleke po meri se zgotovijo točno po naročilu.
Konfekcija za dame.

Vsakemu potniku, ki namerava potovati v Ameriko, se priporoča, da se, ako se hoče izogniti nepotrebnih potov in stroškov, pravočasno potrdi zaradi teh pojasnil.
COSULICH-LINE, paroplovna družba v Trstu
prevaža potnike v južno in severno Ameriko s najmodernejšimi brzoparniki redno trikrat mesečno. Pojasnila daje in prodaja vozne liste **Simon Kmetec**, glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26. 714 37-1

„200.000 železniških pragov“
bukovih 280/25/15 cm franko vagon nakladalne postaje z zajamčeno dobavo takoj zaključiva.
Ozira se le na interese, kateri so v položaju kupčijo takoj zaključiti. — Na pismena vprašanja ne odgovarjava. 720
Rudolf Zoré & Komp.,
Ljubljana, Gledališka ulica 7/II.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.
Edina najkrajša črta preko Havre, Cherbourg in Antwerpen v New York.
605 7-4
Vozne listke in zadevna pojasnila izdaja edina koncesionirana potovalna pisarna
IVAN KRAKER V LJUBLJANI
Gosposvetska (Marije Terezije) cesta št. 13 (Količej).

Kavarna Leon, Ljubljana, Stari trg št. 30
vsak dan ob 9. uri zvečer 576 10-8
damski koncert.

+
Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno-ljubljena, nepozabna soproga, oziroma sestra, sva-kinja in teta, gospa
Pavla Ark
v petek, dne 22. aprila mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 25. aprila ob dveh popoldne iz hiše žalosti, Galjeveca št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 23. aprila 1921.
Franjo Ark
višji kontrolor v ministrstvu zaobračaja
soprog. 723
Rodbine: Krmpotič, Radikon, Vesel.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala.
Za mnogobrojne dokaze sočutja ob boleznih in smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata itd., gospoda
Franca Zajca
finančnega svetnika
izrekamo tem potem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo.
Posebno se zahvaljujemo za častno spremitvo na zadnji poti ranjkega vsem zastopnikom državnih uradnikov, vojaške oblasti, privatnih zavodov in društev, ki so v tako izredno obilnem številu počastili pokojnega. Prav prečena hvala tudi za darove v dobrodelne namene in za prekrasne vence.
Vsi ti tako mnogobrojni dokazi odkritosrčnega sočustvovanja nas tolažijo in nam lajšajo prenašati nenačimostljivo izgubo.
V Ljubljani, dne 23. aprila 1921.
Žalujoči ostali.
724

Vplačana delniška glavica
K 36.000.000.—
SLOVENSKA BANKA
Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnega doma“.
Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.
Telefon št. 567.
Čekovni račun 12.205.
872 20
Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.